

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ว่าที่ร้อยตรีอิศรกุล กุลโยที

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของประชาชน/การจัดทำแผนพัฒนาชุมชน

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 รัฐต้องให้ความเป็นอิสระแก่ องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ และให้องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นมีความเป็นอิสระในการบริหารงานและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการบริการสาธารณะการบริหารงานบุคคลการเงินและการคลังโดยเฉพาะเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหารและตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนและการถ่ายโอนภารกิจ งบประมาณและอัตรากำลังของข้าราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดเงื่อนไขและเวลาไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริงซึ่งกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย ซึ่งหมายความว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเร่งกำหนดจุดมุ่งหมายหรือทิศทางในการพัฒนาของตนให้ชัดเจน มีการกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยมีความครอบคลุมภารกิจการพัฒนา ในทุกด้าน และที่สำคัญสามารถตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสะท้อนปัญหาของตำบลและระดมทรัพยากรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาของ

ในการพัฒนาท้องถิ่นและจัดทำแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาที่ชัดเจนซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาต้องมาจากปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นโดยมุ่งเน้น การมีส่วนร่วมของประชาชน

การพัฒนาท้องถิ่นจะเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนประชาชนจะมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความรู้ความสามารถความรับผิดชอบของประชาชนเมื่อเกิดการพัฒ นาท้องถิ่นแบบ ประชาชนมีส่วนร่วมก็จะเกิดการบริหารงานแบบ ธรรมมาภิบาล (Good Governance) ถ้าหากประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองสูงโครงการกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นก็จะตรงตามความต้องการของประชาชนทำให้เกิดพลังทำให้เกิดความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้การพัฒนาท้องถิ่นก็จะเป็นไปอย่างรวดเร็ว นำความเจริญมาสู่ประเทศชาติและตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวด 2 มาตรา 16 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการ
สาธารณะมาตรา

แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบและแนวทางในการบริหารงานท้องถิ่นให้มีความคล่องตัว
สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมี
ประสิทธิภาพตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอยุทธศาสตร์
การพัฒนาจังหวัดนโยบายรัฐบาลและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติอีกทั้งเป็นกระบวนการ
กำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลไพลเป็นหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ตั้ง
ขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 เป็นรูปแบบของการ
ปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจการปกครองเพื่อวัตถุประสงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาส
เรียนรู้และดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ในการปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองเพื่อตอบสนองต่อการแก้ปัญหา
ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหาคือความต้องการของประชาชนได้
อย่างแท้จริงคือการจัดทำแผนพัฒนาตำบลแบบมีส่วนร่วมแผนพัฒนาตำบลจึงเป็นเครื่องมือของ
องค์การบริหารส่วนตำบลไพลในการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนเพื่อ
นำไปสู่การกำหนดจุดมุ่งหมายในการพัฒนาการกำหนดภารกิจและแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็น
ระบบและการจัดทำแผนจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายได้จะต้องมีส่วนร่วมจาก
ประชาชนในการสะท้อนปัญหาต่าง ๆ ในหมู่บ้านการมีส่วนร่วมของประชาชนจะเป็นลักษณะร่วมเป็น
ประชาคมคือเป็นความรู้สึกร่วมและผูกพันร่วมของประชาชนสมาชิกกลุ่มสมาชิกองค์กรในตำบลที่
ต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตำบลตลอดจนมีความต้องการที่จะร่วมกำหนด
อนาคตและแนวทางการพัฒนาตำบลร่วมกันวางแผนร่วมปฏิบัติติดตามผลตลอดจนร่วมรับ
ผลประโยชน์และรวมถึงการมีส่วนร่วมในฐานะผู้แทนประชาคมที่ประชาคมคัดเลือกเพื่อเข้าร่วมเป็น
คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพลคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา
องค์การบริหารส่วนตำบลไพลและคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหาร
ส่วนตำบลไพล

ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลจะมีขั้นตอนตาม
ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548
แต่ในทางปฏิบัติการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนหรือการดำเนินการตามขั้นตอนในระเบียบยังคง
ไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างแท้จริงจึงพบปัญหาการจัดทำโครงการต่าง ๆ ไม่ใช่ความต้องการของ
ประชาชน

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท
จังหวัดสุรินทร์ โดยศึกษาจากผู้บริหารส่วนตำบล ผู้นำท้องถิ่น และประชาชน เพื่อนำไปสู่แนวทางใน
การพัฒนา และปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล
อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ อันเป็นข้อมูลให้ผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักในความสำคัญของการ
จัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์
อย่างมีส่วนร่วมมากขึ้น

ผู้วิจัยเห็นว่าการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพลอย่างมีส่วนร่วมเป็น สิ่งที่จะ
เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน แต่การประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความร่วมมือ
ร่วมของประชาชนและการส่งเสริมสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล เพื่อเป็นแนวทางใน
การจัดทำแผนพัฒนา และสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1.ระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ 2.การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ 3.ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ 4.เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ครั้งนี้ ใช้วิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Reserch) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือประชาชนในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน ทำการเก็บข้อมูลในระหว่างวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ.2562 ถึงวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ.2562 ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาทั้งสิ้น 347 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statiscal Package for the Social Sdences) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

ค่าความถี่ (Frequency) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เพื่อให้หลักทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและอธิบายหลักทั่วไปของตัวแปรอิสระและตัวแปรตามในการเก็บรวบรวมข้อมูล ในการนำเสนอและแปลผลการวิเคราะห์เอกสารอีกทั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (Number of Samples)
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากผลการศึกษาสรุปได้ว่า

1.ข้อมูลทั่วไปพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอบราสาท จังหวัดสุรินทร์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง รองลงมาเป็นเพศชาย และส่วนใหญ่มีอายุ 21 – 40 ปี รองลงมา มีอายุระหว่าง 41-60 ปี และน้อยที่สุดมีอายุ ต่ำกว่า 20 ปี และส่วนใหญ่มีอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย มากที่สุด รองลงมาเกษตรกร/ประมง/รับจ้าง และน้อยที่สุดมีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่มีรายได้ 10,001 – 15,000 บาท รองลงมา 5,001 – 10,000 บาท และน้อยที่สุดมีรายได้ ต่ำกว่า 5,000 บาท การศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษา

มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. รองลงมาเป็นการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และน้อยสุดมีการศึกษาระดับ ปวส. หรือ อนุปริญญา

2.ระดับของปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือด้านความศรัทธา เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือด้านความเกรงใจ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือด้านอำนาจบังคับ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และแยกพิจารณาเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1.ด้านความศรัทธา ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวม เห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำท้องถิ่น เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะเป็นประโยชน์สาธารณะ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะเชื่อในความซื่อสัตย์สุจริตในตัวข้าราชการ อบต. เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2.2.ด้านความเกรงใจ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวม เห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ อบต. มีความจริงใจ ในการพัฒนาตำบล เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ของ อบต. เพราะให้ความเคารพนับถือในตัวผู้นำท้องถิ่น เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาตำบลของ อบต.ไพล เพราะเกิดความเกรงใจในผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ อบต. ที่สนิทสนมกัน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

2.3.ด้านอำนาจบังคับ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวม เห็นด้วยในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ อบต. ไม่ได้ใช้อำนาจเผด็จการในการดำเนินงาน เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ อบต. มีความโปร่งใสให้ตรวจสอบ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นมีอำนาจในการแต่งตั้งได้ เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

3.ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

ระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีส่วนร่วมสูงสุดคือการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก และมีส่วนร่วมต่ำสุดคือ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง และแยกพิจารณาเป็นรายด้านรายละเอียด ดังนี้

3.1.ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดประเด็นในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เห็น

ด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแผนงาน กิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกกิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

3.2.ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมกับประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการพัฒนาตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

3.3.ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะตรงกับความต้องการของตนเอง เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านเห็นว่าประชาชนได้รับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเมื่อมีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือท่านได้รับประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. ในด้านนำงบประมาณมาใช้เพื่อความเจริญของชุมชนที่อยู่อาศัย เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

3.4.ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เห็นด้วยสูงสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการรับทราบผลในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก และเห็นด้วยต่ำสุดคือ ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอภิปรายผลตามลำดับของวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1.ด้านความศรัทธา

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านความศรัทธาในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำท้องถิ่น และ ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะเป็นประโยชน์สาธารณะ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นตัวละครสำคัญในการดำเนินการในการผลักดันให้เกิดความเชื่อมั่น และเกิดความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2554, หน้า 183) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การพัฒนาโรงเรียน การบำเพ็ญประโยชน์ การลงแขก เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ แก้วกัณหา (2558, หน้า 40) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านดอนขวัญองค์การบริหารส่วนตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ ในประเด็นที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านดอนขวัญองค์การบริหารส่วนตำบลพนา เพราะศรัทธาในผู้นำท้องถิ่น และมีส่วนร่วมเข้าร่วมในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเชื่อว่าจะทำให้เกิดความมั่นคงของครอบครัว ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านความศรัทธา ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก หมายความว่าประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำท้องถิ่น และท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะเป็นประโยชน์สาธารณะ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐจึงเป็นตัวละครสำคัญในการที่จะผลักดันให้เกิดความศรัทธา ความเชื่อถือ ในกิจกรรมต่างๆ และประชาชนเองก็เห็นประโยชน์ของสาธารณะมากกว่าประโยชน์ของตนเอง แต่ก็มีประชาชนบางส่วนที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยในการขาดความเชื่อมั่นต่อตัวผู้นำท้องถิ่น หรือข้าราชการ อบต.

2. ด้านความเกรงใจ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านความเกรงใจในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ของ อบต. เพราะเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นและ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน ของ อบต. เพราะให้ความเคารพนับถือในตัวผู้นำท้องถิ่น ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเจ้าหน้าที่ อบต.ไพล มีการทำกิจกรรมตามนโยบายที่กำหนดอย่างจริงจังและปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของประชาชนอยู่เสมอ ๆ จึงทำให้เกิดความเชื่อมั่นและให้ความเคารพนับถือในตัวผู้นำท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2554, หน้า 183) ได้กล่าวถึงที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศ ตำแหน่ง ทำให้ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วมด้วย ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจอย่างเต็มเปี่ยมที่จะกระทำ เช่น ผู้ใหญ่ออกปากขอแรงผู้น้อยก็ช่วยแรง เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ แก้วกัณหา (2558, หน้า 40) ได้ทำศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านดอนขวัญองค์การบริหารส่วนตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ ในประเด็นที่ว่า มีส่วนร่วมในการเข้าร่วมในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเพราะเพื่อนบ้านชักชวนและเกิดความเกรงใจ และเข้าร่วมหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงแล้วเกิดศรัทธาที่จะช่วยครอบครัวมั่นคงได้ ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านความเกรงใจ ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก หมายความว่าประชาชนเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ อบต. มีความจริงจัง ในการพัฒนาตำบล และประชาชนยังให้ความเคารพนับถือในตัวผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ อบต.ไพล ซึ่งเกิดจากการการทำการกิจกรรมตามนโยบายที่กำหนดอย่างจริงจัง ให้ความสำคัญประชาชนเป็นหลัก และปฏิบัติตามข้อเรียกร้องของประชาชนอยู่เสมอๆ แต่ก็มีประชาชนบางส่วนที่ไม่เห็นด้วย ซึ่งอาจเกิดจากการไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม หรือไม่ได้ผลตามข้อเรียกร้องที่ประสงค์ไว้

3. ด้านอำนาจบังคับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านอำนาจบังคับ ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ อบต. ไม่ได้ใช้อำนาจเผด็จการในการดำเนินงาน และท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะเห็นว่าผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ อบต. มีความโปร่งใสให้ตรวจสอบ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ อบต. ใช้ระบบประชาธิปไตยในการดำเนินงาน โดยไม่บีบบังคับประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมแต่เป็นการอาสาเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2554, หน้า 183) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านอำนาจบังคับ ที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบ

บังคับให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนาวรัตน์ แก้วกัณหา (2558, หน้า 40) ได้ทำศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านดอนขวัญองค์การบริหารส่วนตำบลพนา อำเภอพนา จังหวัดอำนาจเจริญ ในประเด็นที่ว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงเพราะโอกาสที่เปิดให้ในครอบครัว และขอรับรองให้ครอบครัวที่ยังไม่ได้เข้าร่วมสมาชิก ให้มีส่วนร่วมในหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านอำนาจบังคับ ในภาพรวมเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก หมายความว่าประชาชนเข้ามาส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของอบต.ไพล ก็เพราะทาง อบต.ไพล มีระบบการทำงานแบบประชาธิปไตย ไม่ใช่อำนาจในการบังคับประชาชนแต่ให้ความสมัครใจของประชาชนเอง และอบต.ไพล ยังเปิดกว้างให้ประชาชนได้รับรู้ถึงระเบียบบังคับในการมีส่วนร่วมใน และการใช้สิทธิของประชาชนในการร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ แต่ก็มีประชาชนบางส่วนที่ไม่เห็นด้วย อาจเกิดจากการไม่มีแรงจูงใจให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วม

4. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดประเด็นในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของอบต. และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแผนงาน กิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของอบต. ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิดและตัดสินใจเลือกแนวทางหรือวิธีการในการกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารงานเพื่อการริเริ่ม กำหนด เสนอโครงการ แผนงานและนำเสนอปัญหา เสนอความคิดเห็น การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อนุวงศ์ ชาบุตร (2543, หน้า 149) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมคิดและตัดสินใจเลือกแนวทางหรือวิธีการในการกำหนดแนวทางการพัฒนากระบวนการบริหารงานเพื่อการริเริ่ม กำหนด เสนอโครงการ แผนงานและนำเสนอปัญหา เสนอความคิดเห็น การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมถึงการตัดสินใจในด้านการทำงานของเจ้าหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ ดอกไม้ (2558, หน้า 35) ได้ทำศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในประเด็นที่ว่า อบต. ได้เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการของ และได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างใน อบต. ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดประเด็นในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของอบต. และมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดแผนงาน กิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของอบต. ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทาง อบต. เปิดโอกาสให้แก่ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการร่วมคิดและตัดสินใจ แต่ก็ยังมีประชาชนบางส่วนที่ไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อาจเป็นเพราะไม่รู้กฎหมายหรือคิดว่าเป็นเรื่องของภาครัฐเพียงฝ่ายเดียว ไม่กล้าแสดงออกมากนัก จึงทำให้ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

5. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท

จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. และท่านมีส่วนร่วมกับประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงานตามขั้นกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อนุวงศ์ ชาบุตร (2543, หน้า 149) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามาร่วมหรือทำงานตามขั้นกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การส่งเสริมปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้น และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ ดอกไม้ (2558, หน้า 35) ได้ทำศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในประเด็นที่ว่า ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับ อบต. ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างให้เป็นไปตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง และได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งท่านมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนเป็นคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. และท่านมีส่วนร่วมกับประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. อาจเนื่องมาจากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการทำงานตามขั้นกระบวนการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล แต่ยังมีประชาชนอีกบางส่วนที่ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. ไพล อาจเป็นเพราะยังขาดความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล หรือไม่มีเวลาในการเข้าร่วม

6. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก โดยท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะตรงกับความต้องการของตนเอง และท่านเห็นว่าประชาชนได้รับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเมื่อมีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ อบต.ไพล เปิดโอกาสและผลักดันให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่และผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ เมื่อเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อนุวงศ์ ชาบุตร (2543, หน้า 149) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจมากขึ้นและได้นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาให้ดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน และได้ผลตอบแทนหรือผลประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจัดทำขึ้นซึ่งไม่ใช่เพียงผลประโยชน์ที่เป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียวแต่รวมถึง ความสะอาด ความปลอดภัยในชีวิตและสามารถนำสิ่งเหล่านี้ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันต่อไปได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐวุฒิ ดอกไม้ (2558, หน้า 35) ได้ทำศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในประเด็นที่ว่า การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบในการจัดซื้อจัดจ้างกับอบต. ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชน และการทำหน้าที่ตามบทบาทของประชาชนในคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของ อบต. ทำให้ เกิดความถูกต้อง โปร่งใส และป้องกันการทุจริต ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมในการผลักดันการพัฒนาชุมชนของ อบต.ไพล เพราะตรงกับความต้องการของตนเอง เนื่องมาจากการที่ อบต.ไพลเปิดโอกาสและผลักดันให้ประชาชนได้รับความรู้ความเข้าใจในอำนาจหน้าที่และผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ เมื่อเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วม และประชาชนได้รับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นเมื่อได้มีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. แต่ยังมีประชาชนบางส่วนที่ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมอาจเป็นเพราะไม่ได้รับรู้ถึงผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ และไม่ตรงตามความต้องการ

7. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. และท่านมีส่วนร่วมในการรับทราบผลในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อบต.ไพล เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบผลการดำเนินงานและงบประมาณในการดำเนินงานและการติดตามประเมินผลเพื่อความโปร่งใส ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ อนุวงศ์ ซาบุตร (2543, หน้า 149) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบล ในพื้นที่ร่วมกัน ตรวจสอบผลการดำเนินงานและงบประมาณในการดำเนินงานและติดตามประเมินผลในความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การจัดทำแผนงานและโครงการที่มีลักษณะเป็นวัตถุประสงค์ของ และแจ้งต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบได้หากมีข้อบกพร่องของกิจกรรมนั้น ๆ และมีส่วนร่วมในการแก้ไขให้กิจกรรมนั้นดีขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ของ ณัฐวุฒิ ดอกไม้ (2558, หน้า 35) ได้ทำศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยม่วง อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในประเด็นที่ว่า ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการติดตามการปฏิบัติงานในการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ และได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ของผู้รับจ้าง ในการจัดซื้อจัดจ้างของ อบต. และได้มีส่วนร่วมในการตรวจสอบในการจัดซื้อจัดจ้างของ อบต. ซึ่งมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ในภาพรวมพบว่ามีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. และท่านมีส่วนร่วมในการรับทราบผลในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. จึงทำให้มีความโปร่งใสในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต.ไพล แต่ยังมีประชาชนบางส่วนที่ยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมซึ่งอาจเกิดจากไม่มีความสนใจหรือไม่ทราบถึงขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต.

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1.ด้านรายได้ องค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ควรส่งเสริมผู้มีรายได้น้อยให้เขามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลไพล และมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล และส่งเสริมการสร้างรายได้ให้แก่ประชาชน

2.ความศรัทธา องค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ควรมีการปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจังโดยให้ความสำคัญแก่ประชาชนเป็นหลักและเข้าถึงประชาชนอย่างสม่ำเสมอ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพราะมีความเชื่อมั่นในตัวผู้นำท้องถิ่น

3.ความเกรงใจ องค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ควรเข้าถึงประชาชนทุกชนชั้น เพื่อก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการต่าง ๆ ของ อบต.ไพล และเกิดความเกรงใจในผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ อบต.

4.อำนาจบังคับ องค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ ควรมีการจัดอบรมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการตรวจสอบการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนของ อบต. เพื่อให้เห็นว่าผู้นำท้องถิ่นและข้าราชการ อบต. มีความโปร่งใสให้ตรวจสอบ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1.ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เพื่อจะได้รับทราบปัญหาที่คล้ายกันนำมาปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์

2.ศึกษาผลสัมฤทธิ์และผลสำเร็จการองค์การบริหารส่วนตำบลไพล อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เพื่อจะได้นำมาเป็นแบบอย่างดำเนินการในโครงการขององค์การบริหารส่วนตำบลไพลให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป